

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului și definitivarea acestuia

Prezentul proiect de lege este elaborat în scopul implementării domeniului specific de intervenție 4.1.4 „*Reglementarea clară a comportamentului judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de urmărire penală, avocaților și executorilor judecătorești în raport cu alte persoane în scopul combaterii actelor de corupție; crearea unui mecanism de asigurare a comportamentului integru*” din Strategia de reformă a sectorului justiție pentru anii 2011-2016¹ (acțiunea 4 din Planul de acțiuni pentru implementarea SRSJ² care vizează în mod expres necesitatea de „*Perfecționare a cadrului legislativ în vederea precizării marjei de discreție a reprezentanților sectorului justiției și elaborarea unui proiect de modificare a cadrului normativ relevant*”).

Marja de discreție, la nivel legislativ, se poate manifesta în mai multe moduri și anume prin stabilirea unor atribuții: excesive / contrare statutului, care admit derogări și interpretări abuzive. În același timp, marja de discreție apare și atunci când competențele autorităților sunt determinate după formula "este în drept", "poate" ș.a.; când se stabilesc temeuri neexhaustive, ambigui și subiective pentru refuzul unei autorități de a îndeplini anumite acțiuni; când lipsesc sau sînt ambigui regulile care trebuie respectate; când sînt stabilite termene nejustificate (prea mari sau prea mici) pentru realizarea unor acțiuni fie când aceste termene sînt lipsă; când nu este clară autoritatea responsabilă sau subiectul care urmează să îndeplinească anumite acțiuni etc.

Marja de discreție oferită de legiuitorul din R. Moldova actorilor sectorului justiției nu reprezintă o problemă critică pentru funcționarea sistemului de justiție în ansamblu, dimpotrivă este un element indispensabil și necesar, care derivă din faptul că actele normative *au un caracter general și impersonal, urmînd a fi aplicate repetat la un număr nedeterminat de situații identice*³. Din această perspectivă, este important ca regulile procedurale să fie formulate de o manieră flexibilă care ar permite aplicarea lor față de un cerc nedeterminat de subiecți și adaptarea lor circumstanțelor fiecărui caz particular.

În pofida faptului că unele norme, reguli procedurale ar părea lacunare, fie sunt prea generale, și oferă prea multă discreție, totuși, interpretarea *sensu stricto* și buna-credință în aplicarea lor sunt de natură să prevină potențialele abuzuri ale reprezentanților sectorului justiției.

Analiza prevederilor codurilor procedurale și contravențional raportate la practica aplicării acestora, reieșind din percepțiile și opiniile exponenților sectorului justiției/practicienilor din domeniu (procurori, judecători, avocați etc.), dar și a justițiabililor, arată asupra faptului că, în unele situații, limitele discreționare oferite de legiuitor sînt aplicate abuziv de către ofițerii de urmărire penală, procurori, judecători. În asemenea condiții, necesitatea operării unor amendamente la codurile de procedură și codul contravențional este evidentă.

Proiectul legii este inițiat de Ministerul Justiției. La elaborarea acestuia au contribuit substanțial membrii Grupului de lucru inter-instituțional, constituit prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 386 din 16 septembrie 2014 (*în continuare – GL*). În GL au fost incluși judecători, procurori, avocați,

¹ Aprobată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011 (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 1-6, art.6)

² Aprobata prin hotărîrea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 109-112, art. 371)

³ Legea nr. 780/2001 privind actele legislative și Legea 317/2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale

ofițeri de urmărire penală reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai partenerilor de dezvoltare și ai societății civile.

Elaborarea proiectului de lege a fost precedată de elaborarea unui Studiu privind marja de discreție a actorilor sectorului justiției în codurile de procedură penală și civilă și codul contravențional⁴. Studiul a fost elaborat cu sprijinul Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova (EUHLPAM), proiect finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova.

Grupul de lucru, menționat mai sus, a asigurat examinarea/dezbaterea concluziilor și recomandărilor reținute în Studiul privind marja de discreție a actorilor sectorului justiție și a contribuit la definitivarea propunerilor de modificare a cadrului normativ pentru precizarea marjei de discreție a reprezentanților sectorului justiției, inclusiv prin organizarea ședințelor și rundelor de dezbateri în cadrul Ministerului Justiției.

2. Scopul și obiectivele proiectului

Scopul proiectului legii este de a interveni cu soluții de ordin normativ pentru eliminarea normelor vulnerabile din perspectiva unei marje de discreții excesive sau pentru diminuarea efectului acestora, inclusiv pentru precizarea marjei de discreție oferite actorilor din sectorul justiție.

În linii mari, obiectivele urmărite de acest proiect sunt:

- formularea normelor și regulilor de procedură în mod imperativ, normele dispozitive urmînd a fi incluse doar cu titlu de excepție, atunci cînd legiuitorul nu poate determina/prevedea/anticipa cu exactitate circumstanțele și modul de comportament al persoanelor, consecințele acțiunilor;
- actele îndeplinite în cadrul procedurilor să fie de fiecare dată motivate, pentru a asigura accesibilitatea (înțelegerea motivelor) lor și a evita orice suspiciuni privind legalitatea și temeinicia lor;
- stabilirea de fiecare dată a unor termene precise pentru îndeplinirea actelor procedurale. Inexistența unor termene concrete provoacă condiții și situații de discreție excesivă pentru subiecții abilitați cu îndeplinirea atribuțiilor respective.
- toate actele, măsurile și acțiunile îndeplinite în cadrul procedurilor (penale, civile, contravenționale) să poată fi supuse unui mecanism de control/contestare, astfel încît de fiecare dată să fie excluse rea-voința, subiectivismul și arbitrariul la îndeplinirea lor

Adițional, trebuie accentuat că modificările/completările propuse nu acoperă și nici nu sînt în măsură să acopere toate discrețiile potențiale care apar în procesul aplicării regulilor procedurale, totuși, cîteva intervenții legislative focusate pe cele mai vulnerabile probleme ale codurilor vor putea să remedieze/elimine în termen scurt problemele cele mai proeminente de discreție.

3. Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislația și documentele strategice în vigoare

Așa cum a fost arătat la secțiunea 1 a prezentei note informative, elaborarea proiectului face parte din acțiunile programate pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției la Pilonul IV. Acest proiect de lege nu vine cu instituții/soluții radical noi, cu excepția prevederilor care presupun aplicarea mecanismului distribuirii aleatorii a sesizărilor și cauzelor penale în cadrul organelor procuraturii, mecanism care este în spiritul Strategiei de reformă a sectorului justiției, deoarece presupune instituirea unor reguli mai clare și mai transparente, precum și implică

⁴ Textul Studiului poate fi vizualizat accesînd următorul link:

http://justice.gov.md/public/files/file/studii/studii_srsj/STUDIU_proiect_marja_discretiei_pt_dezbat_17.12.2014.pdf

excluderea factorului uman și subiectivismului.

4. Descrierea proiectului

Proiectul Legii propune modificări la 3 coduri:

- A. Codul de procedură penală;
- B. Codul de procedură civilă;
- C. Codul contravențional.

A. Modificările și completările la Codul de procedură penală

În procesul analizei prevederilor CPP din perspectiva marjei de discreție au fost identificate câteva domenii vulnerabile:

- competența ofițerilor de urmărire penală;
- competența procurorilor în cadrul procesului penal;
- competența judecătorilor de instrucție;
- modul de reglementare și aplicare a măsurilor procesuale de constrângere;
- termenele procedurale;
- accesul la materialele dosarelor penale etc.

Cauzele acestor probleme au fost analizate în textul Studiului menționat mai sus și care poate fi accesat pe pagina web a Ministerului Justiției. În nota informativă vom face referință doar la modificările cele mai proeminente:

- a) **modificările la art. 29, 52 alin.(1) și 55 din CPP:** CPP stabilește la art. 7 că hotărârile definitive ale CtEDO sunt obligatorii pentru OUP, procurorii și instanțele judecătorești. Însă, în practică, potrivit alegațiilor persoanelor intervievate, instanțele judecătorești, dar și procurorii, OUP evită să se pronunțe și să ofere argumente în hotărârile/actele emise, atunci când avocații fac referință la încălcarea CEDO și la jurisprudența CtEDO și nu argumentează motivele neluării în considerare a invocarilor făcute de către avocați. O soluție pentru evitarea acestei marje discreționare oferite judecătorilor este ca în CPP să fie inclusă o nouă obligație pentru judecători/procurori/OUP, ca în cazul în care în demersurile/referințele lor părțile invocă încălcarea CEDO, implicit jurisprudența CtEDO, acestea urmează ca în mod obligatoriu în actele/hotărârile emise să facă referință expresă dacă a avut sau nu loc încălcarea unui drept protejat de Convenție.
- b) **modificările la art. 52 alin.(2) din CPP:** Procurorul este o figură cheie în procesele penale: el efectuează urmărirea penală, conduce efectuarea acesteia de către alte organe și reprezintă învinuirea în numele statului. Există unele probleme la nivelul distribuirii sesizării și cauzelor penale procurorilor, nu există reguli clare și transparente privind acest proces și, respectiv, există anumite dubii rezonabile asupra obiectivității acestei distribuiri. Proiectul legii vine cu unele reglementări novatorii la acest capitol și anume propune instituirea, similar instanțelor de judecată, a procedurii de distribuire aleatorie a sesizărilor și cauzelor penale. Prevederile respective nu sunt de aplicare imediată și urmează a fi implementate treptat, conform unui orar care este detaliat în Dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului legii, dar aplicarea efectivă nu poate fi mai târziu de 1 ianuarie 2018. Pentru detalii a se vedea Art. IV din proiectul legii.
- c) **modificările la art.255 CPP:** În formula actuală a articolului 255 CPP se prevede că în ordonanța organului de urmărire penală se indică doar data și locul întocmirii ordonanței, fără a se face referire, însă și la ora întocmirii acesteia, fapt care ar oferi discreție OUP la calcularea termenelor procedurale. O soluție pentru depășirea problemei invocate și pentru diminuarea unei marje de discreție excesive la calcularea termenelor în cadrul procedurii penale este ca, în textul ordonanței OUP să fie indicată ora exactă (inclusiv și minutul) la care aceasta a fost întocmită.
- d) **modificările la art. 271 CPP:** Art. 271 din CPP oferă procurorului dreptul de a dispune transferarea de la un organ de urmărire penală către altul a cauzei de UP, iar Procurorul general și

adjuncții acestuia pot dispune efectuarea urmăririi penale de către orice organ. Prevederile respective par să ofere o gamă destul de largă pentru discreția procurorilor, or, nu există nici un criteriu măsurabil care să fie invocat de către procurori pentru transmiterea UP de la un organ la altul. Pentru a diminua nivelul de discreție a procurorilor în cadrul verificării competenței OUP, este necesar de a prevedea în mod expres unele criterii obiective pentru dispunerea transferului cauzei de la un OUP la altul. Spre exemplu, în cazul în care conducătorul OUP va dispune transferul cauzei de la un ofițer la altul, acesta are obligația de a ține cont în mod obligatoriu de circumstanțe/criterii expres și în mod exhaustiv stabilite (alin. (3) de la art. 56 CPP). Norma de la alin. (7) pare a fi excesivă. Examinarea legislației altor state nu a demonstrat existența unor asemenea prevederi. Ținând cont de statutul Procurorului general și a adjuncților acestuia, precum și în contextul Concepției de reformă a Procuraturii adoptată de Parlament⁵, păstrarea acestei norme pare a fi inoportună. Pentru a exclude riscurile unei imixțiuni exagerate a Procurorului general și a adjuncților lui în procesul de urmărire penală, se propune păstrarea acestei competențe doar pentru Procurorul general și specificarea concretă a faptului că va dispune doar în temeiurile prevăzute expres de lege.

- e) **Modificările la art. 274, 320 și 407 CPP:** O problemă în contextul prevederilor actuale o constituie statutul procurorilor, atunci când aceștia evoluează în calitate de organ de urmărire penală. Anterior, toate acțiunile procurorului ca și OUP erau verificate de către procurorul ierarhic superior. În versiunea actuală a CPP toate acțiunile sînt îndeplinite de către procuror în mod autonom, fără a fi supuse controlului din partea procurorului ierarhic, cu excepția situației când actele/acțiunile/măsurile au fost contestate. O asemenea stare de fapt oferă, în mod indubitabil, discreție procurorului, care poate efectua orice acțiuni în afara oricăror verificări, fiind creată astfel o marjă discreționară excesivă. Potrivit art. 320 din CPP, procurorul este obligat să renunțe la învinuire, dacă în procesul judecării cauzei ansamblul de probe cercetate nu confirmă învinuirea adusă inculpatului. Chiar dacă legea prevede anumite circumstanțe când procurorul renunță la învinuire, totuși, persistă riscul ca renunțarea în anumite situații să fie decisă unipersonal de către procurorul care reprezintă învinuirea în instanță, fără a exista un control minim, ceea ce, în anumite situații poate fi interpretat ca un abuz (inclusiv din perspectiva părții vătămate), sau ar plana unele suspiciuni privind potențiale înțelegeri ascunse dintre procuror și inculpat. **În contextul problemei invocate** se propune uniformizarea procedurii fie introducerea unor clarificări suplimentare, când și cine ia decizia de reluare a urmăririi penale. Ținând cont de necesitatea existenței unei verificări din partea unui procuror ierarhic, este oportun ca această competență să revină procurorului ierarhic. În vederea excluderii unor posibile abuzuri, este oportun de a prevedea expres în CPP că orice renunțare la învinuire a procurorului în instanță chiar și prin emiterea unei ordonanțe motivate, va fi coordonată cu procurorul ierarhic superior. Procurorul este actorul important al procesului penal care reprezintă învinuirea din partea statului în instanța de judecată la toate fazele/etapele procedurii judiciare: primă instanță, apel, recurs, apel. De rolul și prestația procurorului în instanța de judecată depinde soarta dosarelor și a persoanelor vizate în acesta, procurorul fiind cea figură importantă care decide să depună fie să retragă cererile de apel/recurs pe cauze concrete. Potrivit persoanelor intervievate și în cadrul dezbaterilor în cadrul GL s-a invocat faptul că procurorii au o marjă de discreție destul de largă în cadrul acestor proceduri, or, ca și în alte cazuri menționate mai sus, procurorii decid în mod autonom să îndeplinească sau nu, anumite acțiuni, fără a exista un minim control. Și dacă la etapa urmăririi penale orice acțiuni ale procurorului pot fi contestate/verificate de către procurorul ierarhic sau judecătorul de instrucție, atunci la etapa examinării judiciare acest control nu este reglementat, în mod particular, este vorba de depunerea, retragerea apelurilor și recursurilor. Pentru a oferi suficientă claritate normelor, precum și pentru a exclude arbitrariul din acțiunile procurorilor urmează a prevedea în mod expres că atunci când procurorul retrage apelul sau recursul, demersul de rigoare va fi coordonat/autorizat de către procurorul ierarhic superior, astfel, fiind instituit un filtru minim pentru prevenirea potențialelor abuzuri din partea procurorilor. De asemenea, în cazul în care apelul va fi retras de către procurorul ierarhic superior, este necesar ca retragerea respectivă să fie argumentată/motivată.

⁵ Legea nr. 122 din 3 iulie 2014 (Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr.122 din 19.09.2014)

B. Modificările și completările la Codul de procedură civilă

Cu referire la CPC au fost identificate domenii vulnerabile pentru discreție cum ar fi: aplicarea măsurilor de asigurare în procesul civil; citarea părților în proces; reprezentarea în instanța de judecată; nemotivarea hotărârilor judecătorești; cheltuielile de judecată; modul de calculare a taxei de stat etc.

- a) O problemă identificată în textul CPC - a se vedea modificările **la art. 5, 10, 23, 74, 85, 105, 109, 119, 183, 190** etc. - este că foarte multe norme sunt formulate de o manieră dispozitivă creînd, astfel impresia constantă de lipsa de echidistanță și soluționare neconsecventă a multor probleme de procedură civilă. Prima problemă rezidă în multe reglementări ambigui, care interpretate *ad literam* permit falsa concluzie că aceleași incidente procedurale se vor soluționa diferit nu în funcție de criterii clare și previzibile, ci de niște neclarități și subiectivisme, încât să lipsească norma de precizie. Prin proiect se propune revizuirea unui șir întreg de articole din CPC prin conferirea caracterului imperativ unui șir de norme (substituirea formulărilor dispozitive „poate”, „este în drept” cu formule echivalente „decide”, „dispune”, „atrage” etc.)
- b) **Modificările la art. 167 CPC.** Normele CPC prevăd că înscrisurile prezentate ca probă în instanța de judecată trebuie „certificate în modul stabilit”. Nici CPC, dar nici legislația conexasă nu reglementează în mod explicit procedura „certificării actelor”: cine, cînd, cum? Practica judiciară denotă că instanțele vor accepta ca probă doar înscrisurile care au fost certificate de către avocat sau care au fost autentificate notarial. Însă se poate întîmpla ca persoana care depune cerere de chemare în judecată să nu fie reprezentată de un avocat și să nu dispună de surse pentru plata serviciilor unui avocat. CPC prevede dreptul persoanei de a solicita amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat. În același timp, însă art. 167 prevede că pentru a fi admisă cererea de chemare în judecată ar trebui achitată taxa de stat. Pentru a preveni eventuale abuzuri, se recomandă fie de a indica concret care este modul (cine și cum) de „certificare” a înscrisurilor, fie de a oferi părților dreptul de a certifica personal înscrisurile (așa cum se prevede, spre exemplu, în legislația procesual-civilă a României). Privitor la taxa de stat, se propune de a prevedea expres că chestiunile legate de achitarea, scutirea, eșalonarea plății taxei de stat se soluționează de instanță pînă la etapa dezbaterilor judiciare, în faza pregătirii cauzei pentru examinare.
- c) **Modificările la art. 174, 175 CPC.** Cel mai vulnerabil domeniu al CPC, potrivit practicienilor îl reprezintă aplicarea măsurilor de asigurare în cadrul CPC. Practica judiciară, în pofida eforturilor întreprinse de CSJ pentru uniformizare, rămîne a fi extrem de dispartată la acest capitol. „*Atacurile raider*” care s-au produs în anii precedenți și riscurile producerii cărora încă mai persistă, au fost posibile anume în legătură cu aplicarea în mod eronat sau deliberat abuziv a normelor care reglementează procedura de aplicare a măsurilor de asigurare. Însăși formula utilizată la alin. (1) din art. 174, reprezintă o mostră clasică de normă discreționară, or este redactată cu utilizarea expresiei „*poate lua măsuri*”. Evident, că nu acesta este motivul de bază pentru care apare discreția la aplicarea acestei norme. Există probleme în partea ce ține de modul de interpretare a acestor prevederi, precum și a faptului că CPC nu stabilește în mod expres circumstanțele în care se dispune aplicarea măsurilor de asigurare, făcînd referire abstractă doar că se face la „solicitarea părților” și că „neaplicare măsurilor ar face imposibilă executarea hotărîrii judecătorești”. În contextul celor invocate la secțiunea *probleme*, precum și luînd în calcul faptul că hotărîrile Plenului CSJ au un caracter de recomandare pentru judecători, considerăm rațională revizuirea integrală a art. 174 din CPP prin stabilirea unor criterii și circumstanțe mai detaliate cînd judecătorul va dispune aplicarea măsurilor de asigurare.
- d) **Modificările la art. 180 CPC.** În contrast cu art. 174 care stabilește că măsurile de asigurare se dispun de către instanță la solicitarea părților, anularea acestora poate fi făcută de către judecător sau instanță „din oficiu”. O asemenea abordare este neclară, în situația în care legea nu oferă nici un indiciu asupra circumstanțelor, condițiilor cînd instanța poate să adopte decizia respectivă, „din oficiu”. Pentru a elimina orice suspiciuni privind discreția excesivă a judecătorului la acest subiect, este necesar fie să fie reflectate toate circumstanțele cînd decizia respectivă este adoptată „din oficiu”, fie această formulă urmează a fi exclusă.

- e) **Modificările la art. 444 CPC.** Privitor la faza procedurii civile de examinare în recurs a cererilor o problemă discreționară care derivă din art. 444 CPC este faptul că acesta oferă discreție, practic totală, de a decide, totuși, invitarea unor participanți, fără a specifica însă dacă este vorba despre ambele părți ale procesului sau nu. Remedierea problemei de discreție identificată în textul art. 444 se propune a fi realizată prin specificarea faptului că, în cazul în care completul decide invitarea părților în proces, se vor avea în vedere ambele părți ale procesului civil.

C. Modificările și completările la Codul contravențional

Analizat din optica marjei discreționare, Codul contravențional reprezintă cel mai vulnerabil act legislativ. Pe parcursul dezbaterilor pe marginea Studiului și a proiectului legii s-a menționat că este necesară revizuirea întregului cadru legislativ în vederea uniformizării listei contravențiilor, optându-se fie pentru păstrarea unui cod unitar, fie pentru dispersarea contravențiilor în actele legislative sectoriale (consacrate unor domenii speciale), deoarece în prezent persistă situația când unele și aceleași încălcări se regăsesc ca exemplu și în Codul fiscal și în CCA, oferindu-se astfel agenților constatori ai acestor organe discreția de a decide cărei răspunderi va fi supusă persoana care a încălcat regulile fiscale. Această soluție este una de perspectivă și nu de aplicare imediată. De asemenea s-a menționat că cel mai rațional ar fi abrogarea integrală a codului, iar contravențiile să fie transferate ca infracțiuni ușoare în Codul penal, urmînd să se aplice regulile procedurii penale, iar unele categorii de contravenții să fie reglementate în legile special consacrate unui domeniu (construcții, mediu, fiscal etc.).

Modificările propuse în cadrul acestui proiect au mai mult un caracter fragmentar și vin să soluționeze doar cîteva aspecte problematice ale Codului contravențional.

- a) **Modificările la art.230-233, 236, 238, 242 din Cod.** O problemă a CCA, este apariția pe parcursul ultimilor ani a unei noi tendințe de a fixa sancțiunea amenzii în mărime fixă. Chiar dacă acest fapt poate fi interpretat ca o bună alegere pentru a evita discreția, totuși, în cazul reglementării sancțiunilor este normală prezența unei marje de discreție, deoarece aceasta este necesară pentru a asigura individualizarea sancțiunilor prin raportarea lor la circumstanțele concrete ale fiecărui caz contravențional Prin proiectul legii se propune de a revedea sancțiunile „fixe” din CCA prin stabilirea unor plafoane minime și maxime.
- b) **Modificările la art. 395 din CCA.** În esența sa, procesul contravențional reprezintă un proces *quasi-penal*. Această afirmație se demonstrează și de aplicarea practică a normelor contravenționale, pentru că dacă nu există o regulă expresă în CCA se aplică prin analogie regula aplicabilă din CPP. Ținînd cont de faptul că anumite acțiuni în cadrul procedurii contravenționale afectează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, este extrem de important ca acestora să le fie asigurate garanțiile unui proces echitabil. Ca soluție, prin proiectul legii se propune ca procesele contravenționale pe cauzele în cadrul cărora sunt realizate acțiuni legate de exercitarea drepturilor omului (cercetarea la fața locului, percheziții, ridicarea de obiecte și documente) să țină de competența exclusivă a instanței judecătorești.
- c) **Modificările la art. 442.** CCA impune agenților constatori obligația expresă de a înscrie datele despre încheierea unui proces-verbal într-un registru, care se deține de către autoritatea din care face parte agentul. Practica arată că această rigoare nu este respectată și nu toate autoritățile dețin acest registru sau dacă le dețin, nu toate procesele verbale sînt incluse în ele. Mai mult nu există un model unitar al registrelor respective, și fiecare autoritate are o abordare separată. Din perspectiva marjei de discreție, atît prevederile CCA la acest capitol cît și practica interpretării/aplicării lor, ridică un șir de probleme. Se poate întîmpla ca agentul constator să aibă o libertate excesivă în completare și înregistrarea proceselor verbale, uneori să-l întocmească, dar să nu-l înregistreze, fapt care îi poate permite să organizeze eventuale „înțelegeri oculte” cu contravenienții. Pentru a preveni potențialele abuzuri prin proiectul legii se propune stabilirea expresă în CCA a faptului că procesele verbale se înregistrează într-un Registru (eventual electronic) de modelul aprobat de Guvern, urmînd să fie aplicate aceleași rigori pentru toți agenții constatori.

5. Impactul proiectului asupra prevenirii/combaterii corupției și criminalității

Proiectul va avea un anumit impact pentru prevenirea manifestărilor coruptibile din partea actorilor sectorului justiției. Limitarea marjei discreționare și încadrarea acestuia în limite previzibile și coerente, poate să contribuie dacă nu la eliminarea completă, cel puțin la reducerea cazurilor în care puterea discreționară a actorilor sectorului justiției este aplicată în mod abuziv.

6. Impactul proiectului asupra mediului de afaceri și dezvoltării acestuia

Proiectul legii nu conține prevederi exprese privind dezvoltarea mediului de afaceri, însă introducerea unor instituții noi și a unor noi reglementări, orientate spre asigurarea integrității și neadmiterea manifestărilor neconforme în sectorul justiției va influența gradul de credibilitate al instanțelor judiciare, organelor de drept, al instituțiilor statului și al administrației publice în general. În acest mod, mediul de afaceri autohton și investitorilor străini se vor simți mai protejați, vor avea la dispoziție mecanisme suplimentare de reacție contra abuzurilor.

8. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului.

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli bugetare pentru anul curent. În același timp, va fi necesară elaborarea unei analize și a unor evaluări pentru calcularea costurilor aplicării sistemului informațional propus pentru distribuția aleatorie a dosarelor în cadrul organelor procuraturii.

9. Acțiuni ulterioare adoptării proiectului legii

Implementarea legii presupune întreprinderea unui șir de acțiuni ulterioare care sunt detaliate la Art. IV din proiect, în special fiind vorba de sistemul informațional de gestionare și distribuție aleatorie a sesizărilor și cauzelor penale în cadrul organelor procuraturii, precum și legate de elaborarea și aprobarea de către Guvern a modelului Registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții și Regulamentul de ținere a acestuia.

Proiectul legii prevede condiții și termene concrete pentru realizarea acestor acțiuni.

Viceministru

Nicolae EȘANU